

Király Klára

Hírek a börtönvilágból

Az archidonai börtön építését támogatja a lakosság is

Spanyolország, Malaga tartományának új börtönét Archidonában fogják felépíteni. A tervek szerint 2009 tavaszán kezdik el a földterület rendezését, és elvileg 2011-re zárul le a kivitelezés.

A város önkormányzata támogatta a büntetőkomplexum építését, mivel 800 munkahelyet fog teremteni a környék lakossága számára. A megállapodások értelmében a börtön részére egy 350 ezer m²-es területet jelöltek ki, mivel a biztonság fokozása érdekében az épület-együttes körül ki kell építeni a védelmi sávot. (Természetesen az intézet jóval kisebb területen helyezkedik majd el.) A tervek szerint 100 millió euróba kerül az 1 008 zárka kiépítése, amelyekben 2 000 főt tudnak majd elhelyezni.

Forrás: La segunda cárcel se empezará a edificar en Archidona en la primavera de 2009, Carmen Martin. Diario sur Digital, 2008. 08. 01.

Új börtön Walesben

A Walesben építendő börtön számára a nagy-britanniai építésszek több lehetséges helyszínt javasoltak. Végül 2008 nyarán megszületett a döntés: Cwmbarn, Merthyr, Wrexham és Caernarfon közül a legutolsó település mellett döntöttek.

Korábban ezen a helyen fékpofa-gyártással foglalkoztak, de az üzem bezárta kapuit. A tervek szerint az új büntetés-végrehajtási intézet a gyáregület körül épülne fel, s ezer elítéltnak adna munkát.

A jelentős történelmi múlttal rendelkező város lakossága vegyes érzelmekkel fogadta az új börtön építésének hírért. Elsősorban az idegenforgalommal foglalkozó cégek vezetői és a szállodatulajdonosok aggodnak a bevételeik csökkenése miatt, ugyanis attól tartanak, a turisták számára riasztó lehet, hogy a város börtönnek ad otthont.

Forrás: New prison from a factory, Charles Crammer. Western Telegraph, 2008. 09. 01.

Új börtönök Katalóniában

2008 novemberében nyílik meg a Barcelonához tartozó Sant Joan de Vilatorradában a Lledoners börtön. Az intézetben – amely ritkán lakott hegyvidéki területen, a Montserrat hegy közelében áll – 750 főt lehet elhelyezni 512 zárkában. A modern, ún. újgenerációs börtönben kulturális központ és úszómedence is készült az elítéltek részére. (Spanyolország Katalónia tartományában több új büntetőintézetet adtak át a közelmúltban: Figueresben az Alt Empordá, Catllarban a Tarragonés, Tárregában az Urgell börtön épült fel.)

A Lledoners büntetőközpont Jordi Fabrés és Mercé Torras építésszek tervei alapján készült. Az építésszek munkájuk során mindvégig egyeztettek Francesc Jiménezzel Gusival, a katalóniai börtönszolgálat illetékes, a börtönök infrastruktúrájával foglalkozó osztályának vezetőjével,

így a civil szférában dolgozó két építész tájékoztatva volt arról, hogy a büntetés-végrehajtási intézet milyen megoldásokat kíván alkalmazni.

A börtön két részre oszlik: az egyik zónában fogvatartottakat, a másikban a személyzet irodáit, a műhelyeket, az osztálytermeteket, az úszómedencét, a sportlétesítményt, a betegszobákat és az imahelyeket helyezik el. Az intézetet alkalmassá teszik arra, hogy speciális programokat nyújtson a drogfüggők számára. Az egyes cellákat úgy tervezték meg, hogy a vandál cselekményeknek ellen tudjanak állni. Tükör, ágy, matrac, könyvespolc, mosdó, zuhanyozó, WC alkotják a berendezést. Több mint 500 megfigyelő kamera működik az intézetben belül. A komplexumot két, hat méter magas fal veszi körül, amelyek között 15 méter a távolság.

Forrás: Catalunya reinventa sus cárceles, Rosary Fontova. El periodico de Catalonia, 2008. 08. 05.

A szenvedélybeteg fogvatartottak kezelése Új-Zélandon

Új egészségügyi központ nyílt meg a drog- és alkoholbeteg fogvatartottak kezelésére a Spring Hill börtönben, Új-Zéland Waikato megyéjének északi részén. Évente 140 elítéltet kívánnak elhelyezni a komplexumban. (Jelenleg a következő helyeken működik még hasonló egység: a Rimutaka börtönben, a Hawke's Bayben, a Christchurch férfi börtönben, az Arohata női börtönben és a Waikeria intézetben.)

A szakemberek hosszabb távon a szenvedélybeteg elítéltek számának jelentős csökkenését várják az új központ működésétől. Az új-zélandi büntetés-végrehajtás működéséért felelős miniszter, Phil Goff elmondta, hogy az új-zélandi börtönökben jelenleg 6 hónapon át tudnak kezelni mintegy 500, függőségben szenvedő elítéltet. (Az 1990-as években mindössze 40 fő fért hozzá az ellátáshoz.) A politikus úgy véli, hogy ismét nagy lépést tettek a visszaesés csökkentése érdekében. A felmérések ugyanis kimutatták, hogy a kezelésben résztvevő kábítószerfüggők között 13%-kal alacsonyabb a visszaesési ráta. Az új-zélandi börtönökben rendkívül magas a szenvedélybetegek száma. A bűnelkövetők 60%-a a bűncselekmény elkövetésekor kábítószer vagy alkohol hatása alatt állt, 83%-uk pedig már korábban is kábítószer- vagy alkoholproblémával küzdött.

A kezelések alkalmával a fogvatartottaknak szembe kell nézniük a függőségükkel, és el kell fogadniuk, hogy változtatni szükséges az addigi életmódjukon. A program résztvevőitől – akik orvosi felügyelet alatt állnak – nagy fegyelmet várnak el, a napjaikat órarend határozza meg, amitől nem lehet eltérni.

Forrás: New drug unit opens in Waikato prison, Gregory Rungad. New Zealand Herald, 2008. 08. 08.

A mentálisan beteg elítéltek helyzete Kalifornia államban

Egyes szakértők szerint Kalifornia államban megoldatlan a mentálisan beteg elítéltek kezelése. Szövetségi támogatás lenne szükséges ahhoz, hogy biztosítani lehessen a megfelelő orvosi ellátást legalább 10 ezer fogvatartott számára.

Kalifornia 33 állami börtönében jelenleg nem tudnak megfelelő figyelmet fordítani a mentális problémákkal küzdő beteg elítéltekre. Sok szakember sokkal komolyabb problémá-

nak tartja a túlsúlyfolságot, ezért a kérést illetően eddig még nem született komolyabb döntés. A mintegy 100 ezer intézeti férőhelyre megközelítőleg 160 ezer fős börtönpopuláció jut.

Forrás: Need prison health improving, Don Thompson. News Day, 2008. 08. 03.

Öregedő börtönpopuláció Missouri államban

Az USA Missouri államában a börtönpopuláció folyamatosan öregedő képet mutat. 1995-ben az elítéltek 5,2%-a volt 50 év feletti, míg 2004-ben a 13,4 %-uk. Az idősebb elítéltek elhelyezése, gondozása speciális követelményeket támaszt az intézetek felé. Sok helyen külön körletet létesítenek számukra. A Moberly büntetőközpontban például az idős elítéltek egységében az átlagéletkor eléri a 63 évet.

Összehasonlításként: Kansas állam az agok számára külön ellátást biztosít Lansingben, ahol a fekvőbeteg férfi elítéltek kórházi szobákba kerülnek. Florida állam négy büntetés-végrehajtási intézetben működtet geriátriai szárnyat.

A börtönök a tetemes költségek miatt gyakran amellett döntenek, hogy inkább szabadlábra bocsátják az idős fogvatartottat. (A 60 éves korosztály esetén a visszaesési ráta alacsony.) A problémára az egyik megoldás az „Old Timer” körlet létrehozása lehet. Az idős elítéltek a számukra létrehozott szárnyban teljesen elkülönülhetnek a többi fogvatartotttól, és adott esetben nem kell osztozniuk másokkal közösen egy cellán, mivel egészségi állapotuk megkívánhatja az egyszemélyes elhelyezést. Az idős elítéltek differenciált bánásmódot igényelnek, hiszen közülük sokan még munkaképesek, napközben elhagyják a cellájukat, s dolgozni mennek; számosan viszont mozgásukban korlátozottak, illetve fekvő betegként az ápolók segítségére szorulnak.

A szakértők szerint a 60 és 70 év között szabadlábra kerülők legnagyobb problémája, hogy család hiányában a börtön falain kívül már nem tudnak maguknak más életet elképzelni.

Forrás: Prison systems confront mounting costs of an aging prison population, Joe Lambe. News Observer, 2008. 08. 27.

Higiéniai problémák egy olaszországi börtönben

Kifogásolható állapotban vannak a zárkák és a zuhanyozók a szardíniai Senorbi büntetés-végrehajtási intézetben. Az ágyak nem elég stabilak, a matracok áporodott szagúak, kopottak és foltosak. A tisztaság fenntartásáról egy magáncég gondoskodik hetente kétszer, de szükség lenne a gyakoribb takarításra.

Maga a börtön épülete sem elég korszerű, nem rendelkezik megfelelő hőszigeteléssel, a belmagasság nagy, ezért nehéz kifűteni a cellákat. Takarékosági szempontok miatt az intézet éjszakánként csak vészvilágítást alkalmaz, ami nem elegendő a megfelelő biztonság fenntartása érdekében.

Forrás: Le celle sono in disordine in Senorbi, Alberto Carrettiere. La Nuova Sardegna, 2008. 05. 03.

Járatsúrités az elítéltek munkavégzése érdekében

A spanyolországi Nanclares börtön elítélteit, akik a szabadlábra kerülésük előtt Alavába járnak dolgozni, és ott vesznek részt a reintegrációs programokban, a jövőben kedvezőbb közlekedésre számíthatnak.

Eddig sajnálatos módon a menetrendek nem igazodtak az elítéltek munkavégzésének kezdetéhez és végéhez. A területen vasút nem jár, a taxival való közlekedés pedig aránytalanul magas költséget rótt volna a fogvatartottakra, a buszjáratok sűrítése jelentette tehát az egyetlen megoldást a kialakult problémára. A menetrendek átalakításához a helyi közlekedési vállalat pénzügyi támogatást kapott.

2008 augusztusától az elítéltek számára többé nem jelenthet gondot, hogy pontosan érkezzenek a munkahelyükre, és hogy időben térjenek vissza a büntetés-végrehajtási intézetbe.

Forrás: Los presos de Nanclares contarán con un mejor transporte para acudir a sus trabajos, Fernando Rodrigéz. Diario de Noticias de Alava, 2008. 07. 23.

Munkáltatás egy milánói börtönben

A Bollate intézet elítélteji munkavégzés szempontjából rendkívül kedvező helyzetben vannak, szinte dűskálhatnak a lehetőségek közül. Egyrészt a Nova Spes és a Getronics informatikai cégek biztosítanak munkát számukra, másrészt a faipari szektorban – az ESTIA vállalatnál – is várják őket. A Centoventi a kertészkedés és gyümölcstermesztés iránt érdeklődők számára tud munkát ajánlani. Ez utóbbi cég élelmiszer-áruházak polcait tölti fel friss zöldséggel, gyümölcssel és fűszernövényekkel.

Forrás: Detenuti lavorano volentieri, Alessandro Fatato. Corriere della Sera, 2008. 05. 21.

Munkavégzés az umbriai Spoleto intézetben

Az umbriai Spoleto börtön elítélteji szerencsés helyzetben vannak abból a szempontból, hogy szinte mindenki számára munkalehetőséget tudnak nyújtani.

Az intézet konyhájában a fogvatartottak készítik el a reggelit, ebédet és vacsorát, illetve részt vesznek az intézet karbantartásában is. A börtönben működő nyomda szintén elfoglaltságot ad a bentlakóknak, ráadásul az elítéltek elsajátíthatják egy versenyképes szakma fortélyait is. Sokan érdeklődnek a faipari tevékenység iránt. A műhelyekben bútorok készülnek, elsősorban a többi olaszországi büntetés-végrehajtási intézet számára. A börtön saját varrodával is rendelkezik, ahol egyenruhák készítésével foglalkoznak. A kertészetben a fogvatartottak disznóvénnyek nevelését, zöldségek és gyümölcsök termesztését végzik.

Az elítéltek választhatnak a felkínált lehetőségek közül. Az intézet az állásajánlat megtételekor figyelembe veszi a fogvatartottak szociális háttérét és a letöltendő szabadságvesztés büntetés hosszát. Csak megfelelő háttér-információ begyűjtése után kerül sor az elítéltek alkalmazására.

Forrás: Sfruttando dal lavoro, Vittorio Gazzini. Corriere della Sera, 2008. 04. 17.

Zöldségtermesztés elítéltek segítségével Indiana államban

Tavasztól őszig Indiana államban a mezőgazdaságnak nagy szüksége van a segítő kezekre. A Plainfieldben működő rehabilitációs intézet bevonja az elítélteket a zöldség- és gyümölcstermesztésbe, mivel a farmerek nem boldogulnak a kereslet növekedésének kielégítésével. Az elítéltek szeretik a szabad levegőn végzett munkát, és sokan úgy érzik, hogy végre hasznos feladatot látnak el, a megszerzett gyakorlati ismeretek révén pedig később könnyebben juthatnak álláshoz.

Az Indiana állambeli Faiskola és Kertrendező Szövetség adja ki az igazolást arról, hogy képzett kertészekké váltak a fogvatartottak, akik számára a táj- és kertépítészeti ismeretek elsajátítására is lehetőség nyílik. Sokan élnek is ezzel a lehetőséggel, főleg azért, mert a munkájuk elismerése tovább növeli az érdeklődésüket az adott szakterület iránt.

Forrás: Plainfield prisoners garden to help food banks, Cat Andersen. Eyewitness News, 2008. 08. 04.

Mezőgazdasági munka Virginia államban

Az Egyesült Államok délkeleti részén található Virginia állam az ország egyik legfejlettebb mezőgazdasági területe. A virginiai állami büntetés-végrehajtás 650 ezer m² területű, gabonatermesztésre alkalmas földtulajdonnal rendelkezik Yardenben, 80 km-re Richmond déli részétől. A legjelentősebb gazdaság azonban a magánkézben lévő, 40 km² területű – mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkozó – Fredericksburg farm. Mindkét helyen rendszeresen foglalkoztatnak elítélteket, akik jártasak lesznek a növények termesztésében és az állatok gondozásában.

William H. Gillette – az állami börtönök agrármenedzsere – felhívta a figyelmet arra, hogy a magánkézben lévő farmok évente 6 millió dollárt spórolnak meg az államnak, hiszen általuk sokkal könnyebb munkalehetőséget biztosítani az elítéltek számára. Az említett farmokról a zöldségen, gyümölcsön és gabonán kívül még húst és tejet is szállítanak a börtönök számára.

A tejtermékek előállítása, valamint a sertéshús-, marhahús- és halfeldolgozás terén az eladás megkétszereződött az utóbbi 5 év folyamán. A tejgazdaságból származó teheneket részben nyílt piacon értékesítik. A mirelit áruk, a különféle gyümölcslevek előállítása is évről-évre fejlődik. Az üvegházak fenntartása ugyan költséges, de üzemeltetésük révén biztosítottá vált a termelés folyamatossága.

A virginiai büntetés-végrehajtás agrárprogramjában rendszeresen 1 000 elítélt vesz részt, akik óránként 45 centért dolgoznak. A legtöbb munka szakértelmet nem igényel, a fogvatartottak közül sokan azonban szeretnék elsajátítani a növénytermesztés és az állattenyésztés fortélyait. Minden farm jól felszerelt, traktorokkal és egyéb munkagépekkel rendelkezik. Az elítéltek jelentős része korábban sohasem élt vagy dolgozott farmon.

Frank Baber, a James River intézet agrármenedzsere úgy látja, hogy az elítéltek hasznosan töltik az idejüket a farmokon. Szerencsére az ott dolgozó fogvatartottak egy része rendelkezik valamiféle mezőgazdasági ismerettel, és a jelentkezők zöme jól bírja a fizikai munkát. Az intézet kiváló minőségű tejtermékeket állít elő. Vele csak egy másik tejüzem – amely Bland területén működik – kelhet versenyre. A két gyár együttesen 3,8 millió liter tejet állít elő évente. A James River büntetőközpont kiemelkedő teljesítményt nyújt a sertés- és pulykahús-feldolgozás terén is.

Forrás: Virginia's prison farms feed inmates, Frank Green. Times Staff Writer, 2008. 08. 21.

Zenei oktatás az olasz börtönökben

A Suonisonori szervezet 1991 szeptemberében kezdte meg a működését. Elsősorban kezdő zenészekkel foglalkozik, és oktatja az elítélteket a különféle büntetés-végrehajtási intéze-

tekben. Alapvető célja, hogy megmutassa a fogvatartottak számára: létezik a világnak egy olyan oldala is, ahol a harmónia uralkodik.

Eddig a milánói Beccaria intézetben tevékenykedett a szervezet a legeredményesebben. A zenei nevelés új értékeket ad az elítéltek számára, formálja a gondolkodásmódjukat, megtanítja őket arra, hogy hosszabb ideig koncentrálni tudjanak. A zenei oktatás azért fontos, mert rövid idő alatt látványos eredményt lehet elérni, tehetséges és kevésbé tehetséges emberek is örömeiket lelik benne. A hangszer egyben egy önkifejezési eszköz is, a zenekari próbák révén pedig könnyebbé válik a fogvatartottak közötti kommunikáció.

Forrás: Detenute del Beccaria presentano videoclip, Roberta Bendini. Corriere della Sera, 2008. 06. 08.

Dél-Karolina állam elítéltei az iskolapadban

A rendelkezésre álló hivatalos statisztikai adatok szerint Dél-Karolina állam 24 ezer fős elítélt-populációjának 60%-a nem rendelkezik középszkolai bizonyítvánnyal. Általánosságban azt lehet mondani, hogy a fogvatartottak zöme a 11. osztályt már nem fejezte be. Jelenleg 6000 elítélt szerezte meg az érettségit. Egyébként az állam 9 helyen nyújt erre lehetőséget.

A Camille Griffin Graham büntetőintézet számítógéptermben érettségire felkészítő feladatsorok várják az elítélteket. A számítógéplaborban egyszerre 15 fő használhatja a gépeket. Az iskolai program igazodik a fogvatartottak igényeihez, mivel a különféle kurzusok 2-6 hetesek, de nem szemeszter hosszúságúak. Az órák más iskolai órákhoz hasonlóak, hiszen a tananyag magyarázata közben lehet jegyzeteket készíteni. A tanórákat követően az elítéltek szakmát tanulhatnak, műhelyekben sajátíthatják el a szükséges gyakorlatot. A Camille Griffin Graham hegesztőműhelyében 6 olyan női elítélt dolgozik, akik a jövőben is ezt a foglalkozást szeretnék végezni.

A fogvatartottak elégedettek az órákkal és a gyakorlattal. Úgy érzik, hogy az intézet felkészíti őket a szabadlábra kerülést követő életre.

Forrás: It's 'back to school' for thousands of SC inmates, Meg Kinnard. The State, 2008. 08. 24.

Szabadidős programok egy lombardiai börtönben

A Vigevano büntetés-végrehajtási intézetben a fogvatartottak egy része a szabad idejét fazeassal, szabászattal, kertészkedéssel és könyvkötéssel töltheti el. (A szabadidő színtereit illetően természetesen a focipálya és a tornaterem a legnépszerűbb az elítéltek körében.) A börtön színháza drámatanfolyamokat is szervez az érdeklődők számára. Jelenleg a könyvtárban ezer könyv közül kölcsönözhetnek az olvasni vágyók, a kiadványok bővítéséhez azonban nem áll rendelkezésre elegendő pénz. Az igénybe vehető tanfolyamok köre is lehetne szélesebb, mivel jelenleg csak az informatika, a festészet és az angol nyelv közül lehet választani.

Forrás: Quando i detenuti di Vigevano passano il loro tempo libero, Giuseppe Selvoso. Il Sole 24 Ore, 2008. 06. 23.